

kyrkoh. Adell och komm. K. E. Sperens, Järeda. Vid orgeln tjänstgjorde under veckan domkyrkoorg. Arnér, Växjö, mag. Wöldike, musikedirektörerna J. Pontén, Norrköping, T. Hägg, Jönköping, och H. Andersén, Helsingfors. Konventet avslöts med en kyrkokonserter åtföljd av kyrkmässans vesper i Söderköpings kyrka. Musikdir. Pontén dirigerade, kyrkoh. Adell predikade och domkyrkoorg-Arnér svarade för orgelmusiken. Dessutom medverkade fru Edholmer och fröken Franzén i en Hammerschmidtduo och en stråktrio med en Corelli sonat. Konserten radierades.

Vid LPS:s årsmöte den 3 aug. höll kyrkoh. Adell inledningsanförande över ämnet 'Evangeliskt gudstjänstsyn' och soknepreast A. Sandvik, Vinje, Norge, gav en livfull framställning av 'Norskt gudstjänstliv i dag'. Styrelsen omvaldes och består sålunda av kyrkoherdarna Adell och Peters, domkyrkosysselman Edwall, domkyrkoorg. Arnér och kantor K. G. Gustafsson med kyrkoadjunkterna E. Palmer och L. Lindhagen samt musikedirektörerna Inga Johansson och Ruth Ericson som suppleanter.

Efter konventets och årsmötets avslutning vidtog en tvådagars konferens kring olika gudstjänstfrågor, närmast rörande tidegården, med deltagare från Sverige, Norge, Danmark och Finland. Konferensens värdefulla överläggningar refereras på annat ställe i detta nummer av tidskriften.

Pehr Edvall.

Årsberättelse för LPS, avgiven till årsmötet 1946.

LPS kan nu se tillbaka på en femårig verksamhet. Sällskapet stiftades i samband med ett studiekonvent i Söderköping den 17 september 1941. De fem åren ha för Sällskapets vidkommande varit fyllda av en mångskiftande och målmedveten verksamhet för främjandet av gudstjänstliv och kyrkomusik, enkannerligen strävandena att återuppbygga en evangelisk tidegårdstradition inom vår kyrka.

LPS:s arbete har i stort sett förlöpt efter tvenne huvudlinjer: dels kursverksamhet av olika slag, dels litterär verksamhet.

Den fasta punkten i Sällskapets kursverksamhet har utgjorts av det årsmötet föregående studiekonventet, upplagt som en fortbildningskurs närmast för präster och kyrkomusiker. Vid dessa tillfällen ha bl. a. följande ämnen behandlats av följande talare:

1942: biskop Brilioth: Predikan och liturgi, kyrkoh. Peters: Den tvåtusennåriga sången, pastor Edwall: Lekfolkets liturgiska fost-ran. 1943: prof. Lundberg: Gotikens väsen, intendent Cnattingius: Uppsala möte, pastor Edwall: Liber cantus. 1944: mag. Wöldike: Thomas Laub och dansk kyrkosång, kyrkoh. Peters: Den svenska tidegården — en presentation. 1945: dr. Erics: Orgelbyggaren Sven Nordström, doc. Strömberg: Missale Lundense. — Det musikaliska arbetet vid dessa kurser har under åren 1944—46 letts av mag. Mogens Wöldike, vars verksamhet för Sällskapet varit och är av den största vikt. Betydelsefulla insatser i kyrkomusikaliskt hänseende ha vidare vid dessa kurser gjorts av kyrkoh. Adell och domkyrkoorganist Arnér. Som organister ha bl. a. medverkat musikdirektörerna A. Andreasson, Reinhold Andersson, Gotthard Arnér, R. Blennow, Ruth Ericson, A. Hedenström, Torsten Hägg, Inga Johnsson, Gustaf Petersson, Jan Pontén och Mogens Wöldike.

Instruktion i tidegärdssången har under de fem åren lämnats vid ett antal tidebönsdagar eller studiekonvent på ett flertal platser i landet. Sålunda hölls tidebönsdagar år 1942 i Söderköping och Växjö, 1943 i Jönköping, Getinge, Torpa och på Duseborg, 1945 i Uppsala. I samverkan med SSB har LPS ställt instruktör i tidegärdssången till förfogande vid Vadstenamötena 1945 och 1946.

Den 28—30 januari 1946 hölls en konferens på Duseborg mellan LPS:s och KSV:s styrelser. Härigenom inleddes ett samarbete mellan de båda organisationerna, till vilket man vill knyta de bästa förhoppningar.

LPS:s litterära verksamhet fördelar sig på trenne områden, nämligen urkundserien, den s. k. populära skriftserien och tidskriften »Svenskt gudstjänstliv». I urkundserien hava hittills utkommit facsimileupplagorna av Hög- och Bjuråkershandskrifterna (med företal av A. Adell; årspublikation för 1942), Liber cantus 1620 och 1623 (med företal av P. Edwall; årspublikation för 1943—44) samt Missale Lundense (med företal av B. Strömberg; årspublikation för 1945—49). — I den populära skriftserien hava utkommit K. Peters: Tidegård, Bo Giertz: Vårt andaktsliv (2. upplagan) och O. Hartman: Att bedja Guds Ord. — Tidskriften »Svenskt gudstjänstliv» redigeras av A. Adell. Underhandlingar hava förts rörande tidskriftens utgivande såsom i det följande gemensamt organ för LPS och KSV.

LPS ser med tacksamhet tillbaka på fem rika arbetsår. Vad kommande dagar och år skola bära i sitt sköte är visserligen ännu fördolt. Men det är Sällskapets önskan och bön att i trohet mot Kyrkans Herre få arbeta vidare i sin gärning för gudstjänstlivets, kyrkosångens och tidegårdens förnyelse i vår Kyrka.

Söderköping den 3 augusti 1946.

Arthur Adell. Knut Peters. Gotthard Arnér.

K. G. Gustafsson. Pehr Edwall.

Laurentius Petri Sällskapet.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av LPS:s årsmöte 1945 utsedda revisorer, hava granskat sällskapets räkenskaper för tiden 1 juli 1945 till 30 juni 1946 och få härmed avgiva följande revisionsberättelse:

Inkomster:

Behållning från 1944/1945		kr. 1.641:24
Årsavgifter för 1944	kr. 20:—	
D:o för 1945	kr. 340:—	
D:o för 1946	kr. 260:—	
D:o för 1947—49	kr. 300:—	kr. 920:—
Försäljning av Liber Cantus		kr. 103:25
Behållning å Giertz, Vårt andaktsliv och Hartman, Att bedja Guds ord		kr. 22:23
Vid Söderköpingskursen 1945:		
Bidrag av Frykbergiska stiftelsen	kr. 50:—	
Kollekter och gåvor	kr. 153:76	kr. 203:76
Diverse		kr. 23:—
		<hr/>
	Summa kronor	2.913:48

Utgifter:

Söderköpingskursen 1945	kr. 524:77
Skrivmateriel	kr. 17:75
Behållning till 1946—1947	kr. 2.370:96
	<hr/>
	Summa kronor 2.913:48

Räkenskaperna hava befunnits förda med noggrann omsorg samt försedda med nödiga verifikationer. Undertecknade föreslå därför, att sällskapet måtte tacksamt bevilja sin skattmästare, kyrkoherden teol. lic. Knut Peters, full ansvarsfrihet för hans förvaltning under den tid revisionen omfattar.

Veinge och Harplinge den 11 juli 1946.

Sven Ljung

Reinhold Andersson.

Om förarbetet till 1793 års handboksförslag.

Ett bidrag.

Handboksförslaget av år 1793 blev grundläggande för det livliga revisionsarbete, i vilket 1811 års handbok bildar slutstenen. Förslaget har en viktig plats i den svenska liturgiens historia. De olika faktorer, som medverkat vid tillkomsten av 1793 års handboksförslag, ha därför sitt stora intresse.

Förarbetet har behandlats av D. Helander i hans arbete om den liturgiska utvecklingen. Han har härvid framdragit en samling dokument, som utgöra konsistoriernas svar på K. Majt.s skrivelse av år 1792 angående handbokens förbättring. Flera handlingar, som ytterligare skulle kunna belysa förarbetet till 1795 års handboksförslag, ha emellertid icke återfunnits. Dit höra skrivelser från Karlstads och Göteborgs domkapitel, Stockholms stads- och hovkonsistorier. »Under dessa omständigheter måste fastslås», skriver Helander, »att det icke är möjligt att numera få en totalbild av huru konsistorierna ställde sig till frågan om kyrkohandbokens revision»¹⁾.

Redan tidigare ha några synpunkter framförts i Svenskt Gudstjänstliv på frågan om Karlstads domkapitels ställning till handboksrevisionen. Till Stockholms konsistoriums uppfattning skall återkommas i ett annat sammanhang. Vad, som här främst intresserar, är frågan om Göteborgs domkapitels bidrag till handboks-förslaget.

Vid överläggningarna om K. Majt.s skrivelse i Göteborgs domkapitel beslöt man att sända ett cirkulär till samtliga kontrakt-

¹⁾ Helander, Den liturgiska utvecklingen, I, sid. 66.